

ALR — DIN ÎNSEMNĂRILE UNUI REDACTOR (III)

DE

I. MĂRII

1. Forme ale aceluiași cuvînt diferențiate silabic

1. Există în limba română forme ale aceluiași cuvînt neunitare silabic sau, și altfel formulat acest adevăr binecunoscut, există în limba română cuvinte care, la nivelul expresiei¹, prezintă (și sau numai) forme neunitare silabic de tipul: a) *funie/fune*, *frînghie/frînghe*, *unghie/unghe* etc.; b) *cauce/cauc*, (*italian/(i)italian* etc.); c) *plegapă/plegapă*, *ghioace/ghioace* etc. Formele indicate înaintea semnului care (și el) exprimă (grafic) această opoziție exclusiv silabică prezentă în structura materială (= fonematică) a cuvintelor precitate sînt, în raport cu cele indicate după bară, forme cu o silabă în plus², iar formele indicate după bară sînt, prin raportare la cele indicate înaintea semnului opozițional, forme cu o silabă în minus. Ambele forme ale aceluiași cuvînt (*funie/fune* etc.) au, în principiu, statut de forme lexicografice³ (vezi, în acest sens, DA, DLR): una dintre cele două forme are (= cea literară, în cazul cuvintelor general românești) statut de (ceea ce în limbaj lexicografic se numește) formă - titlu, iar cealaltă, statut de variantă lexicală.

2. În materialul ALR notat și redat *fonetic* în hărțile mari (= neinterpretative), iar, în cazul ALR II/I, și în MN-urile neinterpretative⁴, întîlnim numeroase asemenea forme ale aceluiași cuvînt (general sau regional) care se prezintă neunitar sub aspect silabic.

În însemnarea de față, nu ne va interesa nici alcătuirea unui inventar riguros al formelor de acest fel prezente în ALR, nici care este aria lor de circulație, nici frecvența lor punctuală (=, adică, cea reală, funcțională, intralingvistică), nici stabilirea formei primare, nici cum se explică forma secundară în raport cu cea primară etc. Ne-am oprit la aceste forme urmărind un cu totul alt aspect, la fel de științific (zicem noi) ca și cele mai sus enunțate, și

¹ Evaluate, aici, fonetic.

² *Funie* (etc.) se citește, desigur, *funi-e*, deși, adeseori, se rostește (cum iarăși prea bine se știe): *funi-ie*.

³ Au, adică, în principiu, un loc în dicționarul tezaur al limbii române și, avînd acest loc (bine precizat), ele sînt, ca și celelalte forme pe care le reține principală noastră lucrare lexicografică, forme cu statut lexicografic.

⁴ Pentru care, vezi *materiale și cercetări dialectale*, vol. II, Cluj-Napoca, 1983, p. 115. În continuare, acest volum îl vom cita abreviat: *Mat. dial. II*.

anume : cunoscînd statutul lexicografic pe care îl au (și) aceste forme, ne va interesa, în continuare, foarte pe scurt, modul în care au fost ele tratate (= interpretate) în ALRM (sau MALR), precum și în formula redacțională interpretativă adoptată de E. Petrovici în cadrul modalității de prezentare necartografică (= MN) a materialului în ALR II/I. Cu alte cuvinte, în cele ce urmează vom urmări în exclusivitate modul în care aceste forme receptate și (prin intermediul unui alfabet special = așa-numita *transcriere fonetică*) înregistrate fonetic de către cei doi anchetatori ai ALR au fost (prin intermediul alfabetului obișnuit și în spiritul ortografiei românești în vigoare) transpuse fonematic, aspect care (numai în aparență minor) aparține, credem, unei discipline lexicologice pe care E. Coșeriu o numește *lexicologia expresiei*, iar noi, *lexematică*⁵.

3. Precizînd că în trecerea de la scriere (= haina) fonetică la scriere (= haina) fonematică, ALR, ca și DLR (de altfel), a adoptat (pentru toate formele supuse unui asemenea transplant, inclusiv, deci, pentru cele, aici, discutate) procedeul literarizării⁶, vom arăta (exemplificînd) că în fonematizarea formelor urmărite de noi se întîlnesc următoarele situații :

3.1. Cele două forme diferențiate silabic ale unuia și aceluiași cuvînt sînt prezentate (= interpretate) distinct prin (avînd în vedere hărțile interpretative) utilizarea unor simboluri diferite de aceeași culoare, fiecare formă avînd, adică, simbolul ei. În evidențierea formelor aparținînd tipului *b* (*caue/caue*), care, ca și cele aparținînd tipului *c* (*pleoapă/pleoapă*), datorită caracterului („foarte fonetic“ al) ortografiei noastre, devin, în urma trecerii lor din alfabetul ALR în cel obișnuit, sincretice, omografe, s-a recurs (pentru formele cu o silabă în minus, cele rostite cu diftong) la marcarea semivocalelor.

Exemple : *béschie/bésche* (ALRM II, s.n., vol. I, h. 370) ; *salcie/salee* (*ib.*, vol. II, h. 431, 432) ; *măceș/măcieș* (*ib.*, vol. II, h. 435) ; *tréstie/tréste*, *treîste/treîstie* (*ib.*, vol. II, h. 441) ; *bozie/bozié* (*ib.*, vol. II, h. 445) ; *ștevie/șteve*, *stevie/steve* (*ib.*, vol. II, h. 468)⁷ ; *potîrniche/potîrniche*, *potrniche/potrniche*, *pătrniche*, *pătrniche*, *pătrniche* (*ib.*, vol. II, h. 521) ; *ostíe/(u)óskje*, *oste*⁸ (*ib.*, vol. II, h. 561) ; *ianuarie/ianuare* (*ib.*, vol. II, h. 597) ; *martie/marte* (*ib.*, vol. II, h. 599) ; *luntre/luntrie* (*ib.*, vol. II, h. 666) ; *spongje*, *spongje*, *spongjie/sponghe*⁹ (*ib.*, vol. II, h. 746) ; *hîrtje/hîrte* (*ib.*, vol. II, h. 748) ; *funie/fune* (vezi, însă, și *infra* 3.2.2.), *frîngjie/frînghe* (*ib.*, vol. II, h. 811¹⁰) ; *copec/copecie* (*ib.*, vol. III, h. 987 ; — vezi, însă, și *infra* 3.2.1.) ; *rochie/roche* (*ib.*, vol. III, h. 999) etc.

⁵ Vezi *Mat. dial.* II, p. 80—81.

⁶ Pentru care, vezi CL, XXVI, 1981, nr. 1, p. 44 ș.u.

⁷ În DLR, s.v. *ștevie*, formele *șteve* și *steve* nu apar înregistrate ca variante pentru că formele lor fonetice, prezente în ALR II, s.n., vol. III, h. 653 (= sursa utilizată de DLR), au fost interpretate *ștevie*, *stevie*, ca și formele fonetice ale acestor forme fonematice. Forma fonetică *st'* (*e*) *ștá* din punctul cartografic 362 a fost greșit interpretată prin *stézá* în DLR. Această formă a fost bine literarizată în ALRM : *șteve*. Și formele „*ștergje* (BORZA, D. 177, 292)”, „*stézie* (id. *ib.* 290, CANDREA, T.O. 52)”, înregistrate literalizat în sursele citate, literarizate sună : *ștérvie*, *ștévie*.

⁸ Varianta neînregistrată în DLR, s.v. *ostíe*¹.

⁹ Variantă neînregistrată în DLR (s.v. *spongjie*). Forma fonetică *spónd''ié*, care nu apare numai în pct. 334 (cum indică DLR-ul citînd „ALR SN IV h 917”), ei (vezi aceeași sur-să) și în pct. 56, 64, 228, 316, literarizată, sună *spóngjie* și nu *spóndie*.

¹⁰ În punctul 728 = *ștreang* (vezi ALR II, s.n., vol. IV, h. 1001) și nu *funie*.

Observație. Formele fonetice ale substantivelor feminine care prezintă (în poziție finală) opoziția formă cu o silabă în plus / formă cu o silabă în minus au fost, considerăm, în toate cazurile citate sub 3. 1, bine fonematizate și ortografiate, în sensul că, pe de o parte, segmentele (= grupurile) fonetice : *consoană, consoană palatală + ie, ië, i(i)e¹¹, ije, i(i)ë, ije* sau (în graiurile în care reflexului literar și dialectal -e li corespunde, regulat, reflexul dialectal -i, -j) *i(i)i, i(i)i* etc. au fost (toate aceste realizări fonetice concrete care apar în formele cu o silabă în plus) ortografiate : *consoană + ie* (ie citindu-se sau rostindu-se, în toate exemplele prezentate sub 3. 1., i-e), iar, pe de altă parte, segmentele (= grupurile) fonetice : *consoană, consoană palatală + e, e, ë, ä¹², (i)e, ie, (i)ë, ië* sau (vezi *supra*) *i, (i)i, i* etc. au fost (toate aceste realizări fonetice concrete care apar în formele cu o silabă în minus) ortografiate : *consoană + e*.

3.2. Cele două forme sînt prezentate non-distinct prin recurgerea la ceea ce noi numim procedeul tipizării (lexicale), procedeu pe care, cum am mai arătat¹³, nu-l considerăm greșit atunci cînd tipizarea formelor (= a tuturor formelor cu statut lexicografic) este anunțată, dar pe care-l considerăm greșit cînd tipizarea formelor nu este anunțată.

3.2.1. Exemple pentru ceea ce noi numim tipizare anunțată : *funier* (*funer*) (ALRM II, s.n., vol. I, h. 342) ; *copecie* (*copec*) (*ib.*, vol. I, h. 566 ; — vezi, însă, și *supra* 3.1.) ; *corabie* (*corabe*) (*ib.*, vol. II, h. 665) ; *vîrdar(i)e* (*ib.*, vol. II, h. 518) etc.

Prin recurgerea, printr-o formulă grafică sau alta, la tipizarea anunțată, cele două forme, indicate sub (sau prin) un singur simbol, sînt neutralizate sub aspectul circulației lor reale, punctuale. Pentru a vedea în care puncte cartografice a fost înregistrată o formă sau alta dintre cele două forme indicate în legenda hărții sub același simbol, cercetătorul trebuie în mod obligatoriu să meargă la corespondentul neinterpretativ¹⁴ al hărții interpretative.

3.2.2. Exemple pentru ceea ce noi numim tipizare neanunțată : *feștanie* (ALRM II/I, h. 247), formă prin care este redată și forma *feștane* (vezi ALR II/I, MN, p. 102, [2772], pct. 228) ; *mejdă* (*mejdie*) (ALRM II, s. n., vol. I, h. 2¹⁵), prin forma *mejdie* este redată și forma *mejde* (v. ALR II, s. n., vol. I, h. 4, pct. 349) ; *rodie* (ALRM II, s. n., vol. I, h. 32), formă prin care este redată și forma *rode* (vezi ALR II, s. n., vol. I, h. 45, pct. 95, 157, 334) ; *funie* (ALRM II, s. n., vol. I, h. 46), formă prin care este redată și forma *fune* (vezi ALR II, s. n., vol. I, h. 56, pct. 36, 76, 012) ; *eute, glade* (ALRM II, s. n., vol. I, h. 337), forme prin care sînt redată și formele *cutie, gladic* (vezi ALR II, s.n., vol. II, h. 514, pct. 47, 95, 27) ; *frînghier* (ALRM II, s.n., vol. I, h. 342), formă prin care este redată și forma *frîngher* (vezi ALR II, s. n., vol. II, h. 503, pct. 605, 705) ; *dihanie, jiganie* (ALRM II, s.n., vol. II, h. 500), forme prin care sînt redată și formele *dihane, jigane* (vezi ALR II, s.n., vol. III, h. 687, pct. 219, 414, 2) etc.

¹¹ Între () redăm semnele care, în transcrierea fonetică a ALR-ului, sînt plasate „la umărul literei precedente” și care „arată sunete slab perceptibile”.

¹² Mai rar în ALR II.

¹³ Vezi CL, XXVI, 1981, nr. 1, p. 48, nota 35.

¹⁴ = hartă, MN sau, în cazurile cînd materialul a fost publicat numai interpretativ, fișe.

¹⁵ Și nu h. 4, cum se indică în DLR, s.v. *mejdă*.

Prin recurgerea și la acest gen (repetăm) greșit de tipizare, cele două forme (redate prin una singură) sînt, descriptiv, neutralizate nu numai sub aspectul circulației lor, ci și ca existență, încît, enunțînd (aici) una din concluziile însemnării noastre, să reamintim acest adevăr formulat de E. Petrovici în 1940 : „Atlasul colorat nu poate înlocui Atlasul mare ; e numai un mijloc de a prezenta intuitiv și în linii generale ariile unor fenomene fonetice, lexicale, morfologice, sintactice etc. care i-au părut mai interesante redactorului Atlasului. Pentru o documentare mai sigură trebuie neapărat să fie consultat Atlasul mare” (spațierea noastră —I.M.)¹⁶

3.3. Deși în majoritatea cazurilor (= în toate cazurile aparținînd situațiilor de sub 3.1. și 3.2.1.) formele fonetice ale substantivelor feminine terminate în *consoană*, *consoană palatală* + *e*, *ê*, (*i*)*e*, *je* etc. (vezi, *infra*, observația de sub 3.1.) au fost bine¹⁷ fonematizate și ortografiate prin *consoană* + *e*, întîlnim¹⁸ și cazuri cînd asemenea forme au fost greșit fonematizate și ortografiate prin *consoană* + *ie*. Spre ex. : forma *sfeștenê* (din ALR II/I, MN, p. 103, [2773], pct. 362) este redată (în ALRM II/I, h. 248) prin *sfeștenie* ; forma *bohîê* (din ALR II, s. n., vol. I, h. 67, pct. 36) este transcrisă (în ALRM II, s. n., vol. I, h. 50) *bohgie* ; formele *dăhañê* și *dăhañje*, *bihanê* (din ALR II, s. n., vol. III, h. 687, pct. 349, 353, 272 și 362) sînt (în ALRM II, s. n., vol. II, h. 500) redate prin *dăhanie*, *bihanie* etc. Avînd în vedere faptul că formele *sfeștenie*, *bohgie*, *dăhanie*, *bihanie* nu sînt, în sursele neinterpretative citate, înregistrate, considerăm că în toate cazurile de acest gen nu poate fi vorba de o tipizare neanunțată (ca în cazurile de sub 3.2.2), ci de o ortografiere greșită și, adăugăm, acum, inconsecventă, pentru că, spre ex., formele fonetice *bohîê*, *bôd''ê* (din ALR II, s. n., vol. I, h. 133, pct. 36, 76, 250, 284), *șpónê* (*ib.*, vol. IV, h. 917, pct. 349), aflate în exact aceeași situație cu cele mai sus amintite, au fost ortografiate (bine) *bohje* (*boaghe*) (în ALRM II, s. n., vol. I, h. 91), *șpone* (*ib.*, vol. II, h. 746) și nu *bohgie* (*boaghie*), *șponie*¹⁹.

4. Din cele prezentate sub 3 reiese, clar, că formele aduse de noi în discuție au fost, în trecerea lor din scrierea fonetică în cea fonematică (= oficială, obișnuită, curentă, uzuală), neunitar, iar, uneori, greșit interpretate. Considerăm că în hărțile interpretative, în MN-urile interpretative și în indici aceste forme trebuie să fie redate distinct. Dacă, totuși, din motive tehnice, se va recurge (în atlase și nu și în DLR) și la totu tipizare (lexicală) a acestor forme, atunci, printr-o formulă grafică, această tipizare trebuie să fie, întotdeauna, anunțată.

2. ALR = materialul publicat + materialul nepublicat

Citim și cităm din Ion Popescu-Sireteanu, *Limbă și cultură populară*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983, p. 103 : „În atlasele lingvistice românești nu s-a formulat o întrebare despre *doină* și, prin urmare, nu avem o hartă a termenului și a variantelor sau sinonimelor acestuia. Încercăm

¹⁶ Emil Petrovici, *Introducere la ALRM II/I*, p. 9.

¹⁷ Un bine care, în cazul formelor secundare ce se explică prin sinereză, poate fi, desigur, discutat.

¹⁸ Și în DLR.

¹⁹ Ortografiată așa în DLR, după cum *șămpânê* (ALR II, [6163], pct. 250) > (în DLR) *șămpânie* sau *șiregiê* (ALR I, [822], pct. 26, 30) > (în DLR, s.v. *șirêglă*) *șirêghie*.

să suplinim acest neajuns pe baza unui material bogat, dar incomplet, suficient, totuși, pentru concluziile noastre" (spațierea noastră — LM.). Ne oprim la aceste două fraze (deși, pentru obiectivul însemnării noastre, era îndeajuns reproducerea primei fraze) nu atât pentru a amenda (vezi *infra*) categorica afirmație cuprinsă în fraza reprodusă spațiat, ci, mai ales (nefiind, din păcate, singura afirmație de acest gen întâlnită de noi), pentru a preciza că *Allasul lingvistic român I* (= ancheta realizată de Sever Pop pe baza unui chestionar, numit „normal”, care, formal, cuprinde 2 160 de poziții²⁰ + un număr de 60 de întrebări introductive²¹ și II (= ancheta realizată de Emil Petrovici pe baza unui chestionar, numit „dezvoltat”, care, formal, cuprinde un număr de 4 800 de poziții, numerotate de la 2 001 — 6 800, + aceleași 60 de întrebări introductive) nu înseamnă numai cele 4 volume (= 2 mari, neinterpretative, și 2 mici, interpretative) din ALR I și cele 13 volume (= 8 mari, neinterpretative, și 5 mici, interpretative) din ALR II, apărute pînă în prezent, ci și enormul material rămas, încă, nepublicat.

Am considerat că este necesar să formulăm această precizare, deoarece este greșit să ne adresăm materialului publicat în cazul (= în toate cazurile) cînd dorim să aflăm dacă o problemă sau alta ce ne interesează a fost sau nu programată spre documentare (= anchetare) în ALR I și / sau ALR II. Dacă, totuși, ne adresăm în exclusivitate materialului publicat, atunci este absolut obligatoriu să precizăm că, în volumele apărute pînă-n prezent din ALR, problema urmărită de noi nu este cuprinsă, ceea ce, evident, cunoscînd situația în care se găsește materialul ALR din punctul de vedere al publicării (= editării) lui, nu înseamnă că respectiva problemă nu a fost programată spre anchetare în ALR. Pentru aceasta, pentru a vedea, adică, dacă problema urmărită de noi a fost sau nu a fost programată spre anchetare în ALR I și / sau ALR II trebuie să ne adresăm, întotdeauna, celor două chestionare ale ALR, ele fiind singurele în măsură să ne informeze exact în această privință. Cele două chestionare ne pot spune dacă, exemplificînd prin problema urmărită de Ion Popescu-Sireteanu, (termenul *doină* sau noțiunea) „doină” au fost sau nu programate pentru anchetare în ALR. Revîndînd la afirmația lui Ion Popescu-Sireteanu (: „În atlasele lingvistice românești nu s-a formulat o întrebare despre *doină* [...]”) și controlînd-o prin cele două chestionare, vom constata că ea este neadevărată pentru că în *Chestionarul ALR I*, la p. 74, sub poziția 1 464 citim : „Doină [sensul]”, iar sub poziția 1 465 : „Eu doinesc”. Să mai precizăm, în încheierea acestei însemnări, că materialul nepublicat, sistematizat (ca și cel publicat) pe localități și pe probleme (= „întrebări”) în cadrul arhivei ALR, poate fi oricînd consultat și utilizat de către toți cercetătorii limbii române care doresc să-l consulte și să-l utilizeze.

²⁰ Preferăm acest termen, deoarece, atât sub aspectul conținutului (= al fenomenelor lingvistice sau, mai bine, al faptelor de limbă, dar și de altă natură, programate spre anchetare) cît și al formei (= al formulării și definirii și prin întrebare a „ce”-ului programat spre întrebare), el este mult mai exact (cum vom demonstra cu un alt prilej) cînd este vorba de cele două chestionare ale ALR.

²¹ Și nu 48 cum afirmă S. Pușcariu în [Prefața] la ALR I/I, p. 8.

3. Două cuvinte despre lectura hărților lexicale onomasiologice

Citim și (iarăși) cităm, de astă dată din Valentin Turlan, *Termeni pentru noli-unea, baltă* în zona Dunării, în „Buletinul Universității din Galați”, fasc. I, Științe sociale și umaniste, anul VI, 1983, p. 78 : „Situția întâlnită de noi pare să se confirme și prin datele înregistrate de ALR III, hărțile 831, **Baltă** și 836, **Lac**. În zona de care ne ocupăm, anchetatorii au notat pe prima hartă denumirile **japșă** (punctele 886 și 872), **zăton** (punctul 893) și **baltă** (punctele 886 și 872), iar pe cea de a doua — **ghioi** (punctul 682), **japșă** (punctul 705), **baltă lungă** (punctul 886) și **baltă** (punctele 872 și 899). Din datele ALR-ului, se impune, după cum se vede, absența termenului **lac** în punctele aflate pe malul fluviului [...]” (spațierea noastră — I.M.).

! Mai întâi, se impun următoarele mici observații: nu „anchetatorii au notat”, ci anchetatorul a notat, căci ceea ce, în mod greșit și confuz, se numește (pe supracopertă, copertă și rectoul foii de titlu) *Atlasul lingvistic român*, serie nouă =, în realitate (cum, de altfel, se și indică, începând cu vol. III, pe versoul foii de titlu), *Atlasul lingvistic român II* (vezi, *supra*, însemnarea nr. 2); — *japșă* în ALR II, s.n., vol. III, h. 831 este înregistrat în punctele 682 și 705 și nu în 886 și 876; — punctul 893 =, în realitate, 899.

După corectarea acestor mărunte greșeli, să spunem că hărțile 831 și 836 sînt hărți lexicale onomasiologice neinterpretative; în prima sînt cartografiate răspunsurile obținute (în urma adresării unei întrebări onomasiologice indirecte) pentru noțiunea „baltă” = „apă stătătoare, mai puțin adîncă” (vezi legenda hărții, secțiunea I), iar în cea de-a doua, răspunsurile obținute (tot printr-o întrebare onomasiologică indirectă) pentru noțiunea „lac”. Într-adevăr, în punctele 872, 886, 899, 705 și 682 termenul *lac* nu figurează printre răspunsurile pozitive înregistrate de E. Petrovici pentru cele două noțiuni precitate, ceea ce, însă, nu înseamnă că „din datele ALR-ului, se impune, după cum se vede, absența termenului *lac* în punctele aflate pe malul fluviului”, ci numai și numai că, în punctele respective, termenul *lac* nu a fost înregistrat pentru noțiunile „baltă” = „apă stătătoare, mai puțin adîncă” și „lac”. Aceasta și numai aceasta este formularea exactă a informației rezultate în urma efectuării unei lecturi inverse (= terminologice și semasiologice) aplicate (exemplificînd prin cazul aici discutat) celor două hărți lexicale onomasiologice, chiar dacă ancheta pentru ALR II nu ar fi programat, sub poziția 2 507 din chestionar, și o documentare onomasiologică pentru „baltă de ploaie” și chiar dacă răspunsurile înregistrate pentru această noțiune (care aparține aceluiași cîmp semantic) nu ar fi fost publicate tot în ALR II, s.n., vol. III, h. 830, hartă intitulată „Bălți (de ploaie)” și plasată în stînga hărții 831.

! Cercetînd, însă, și această hartă, la care ne trimit notele de sub III din legenda hărților 831 (: „A se compara cu h. precedentă”) și 836 (: „A se compara cu hărțile 830, 831”), vom descoperi că termenul *lac* este cunoscut în punctele 899, 705 și 682. Că în punctul 682 termenul *lac* este cunoscut s-ar fi putut afla și din harta 831, dacă s-ar fi citit legenda (care nu este un simplu decor, ci parte componentă a hărților), unde, sub II, pentru 682, este redactată următoarea notă: „LACURI sînt pe cîmp, după ploaie”.

ANNOTAZIONI D'UN REDATTORE DELL'ALR (III)

RÉSUMÉ

Nelle presenti note, l'autore (= redattore dell'*Atlante linguistico romeno*), da un lato (= 1), analizza la modalità (= non unitaria e, qualche volta, sbagliata) con la quale le forme (non unitarie dal punto di vista sillabico) della stessa parola del tipo: a) *funie/fune, unghie/unghe*, ecc.; b) *caie/caye, (i)italian/(i)taljan*, ecc.; c) *pleoapă/pleoapâ* ecc., — forme registrate e stampate foneticamente nella versione non interpretativa dell'ALR —, sono state interpretate fonematicamente nella pubblicazione (e) interpretativa dello stesso materiale dell'ALR, e, da l'altro lato, ammette alcune affermazioni che riguardano il contenuto dei questionari dell'ALR (= 2) oppure il contenuto e, soprattutto, la lettura delle carte lessicali onomasiologiche (= 3).

*Institutul de Lingvistică și Istorie Literară
Cluj-Napoca, str. E. Racoviță, nr. 12*